

16

MEDICATIO DUORUM ÆGRORUM,
 Quorum unus
Dolore Hæmorrhoidali;
 Altera
Articulari Laborat:

Q V A M

Divino adjuvante Numine

SUB PRÆSIDIO

CLARISSIMI VIRI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ

ac Botanices Professoris Ordinarii, ac p. t.

Rectoris Magnifici,

Publicè ventilandam proponit

ISAACVS CHOMBART, Francofurtensis.

Ad diem 5. Maij horâ nonâ matutinâ.

ULTRAJECTI,

Apud **JOHANNEM à NOORTDYCK,**

Academiæ Typographum. Anno 1649.

Reverendis varaque Fidelitatis Spectatissimis Viris

D. ISAACO CHOMBART,
parenti meo plur. observando, filiali
honore & perpetuo amore quoad
vivam venerando:

Illi Francofur-
ti ad Moenum
Huic Amstelo-
dami, in empo-
riis celeberrim-
is, ibidem
clarissimis ME-
DICINÆ
Doctoribus,

D. FRANCISCO SYLVIO,
Cognato suo dilectissimo, omniob-
servantiâ & honore colendo:

in signi eruditione multoque rerum ulu ac experientiâ
præstantissimis & excellentissimis.

N E C N O N

*Subtilissimo Philosopho, Theologo acutissimo pietate
venerando*

D. IOHANNI SANTENO, Lib. Art.
Mag. Vesaliæ in Inclyto Gymnasio ibidem Re-
ctori vigilantissimo, Præceptori meo ac de stu-
diis meis optime merito.

*Academicas hasce studiorum meorum primitias,
in debite gratitudinis & amoris perpetuum
testimonium,*

Animo
imo

Offero, consecro, & inscribo
ISAACUS CHOMBART,

MEDICATIO JUVENIS,
Hæmorrhoidum Dolore

LABORANTIS.

I.

Iuvenis triginta quatuor annorum, temperamento melancholicus, poculis largioribus sæpe indulgens; jam à longo tempore, magno dolore calore & tumore, per interval-
la recurrente, circa anum laborat. Interdum sanguinem ex
podice emittit, qui dolorem illum magnopere levat. Potissi-
mum autem, ubi alvum dejicit, duriolemque illam habet,
dolor ipsum torquet.

II.

Afficitur in hoc egro podex, sive inferior intestini recti pars;
& præcipue secundum vasa hæmorrhoidalia ibi existentia;
quod ex dolore, & tumore ibi conspicuo, est manifestum.

III.

Morbus, quo hic æger laborat, est tumor ani, cum intem-
perie acri & calida conjunctus, qui ingentem dolorem in eo
per intervalla, & præcipue dum alvus durior deponitur, ex-
citans, *Hæmorrhoidum dolor*, sive *Hæmorrhoidum suppressio* ap-
pellari solet.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est potus intemperantia,
qua, adjuvante melancholico ægri nostri temperamento, crassi
fæculenti & acres humores in corpore sunt geniti, qui *antece-*
cedentem huic morbo præbuerunt causam. Pars verò eorum
per poros arteriarum & venarum hæmorrhoidalium, ob cer-
tam suarum insensibilium particularū adaptationem, in par-
tes podici vicinas propulsa, ibique hærens, sua quantitate &

Kk 2

acri-

acrimoniâ tumoris ac doloris, & caliditate caloris ani est cau-
sa continens.

V.

Affligit autem hic affectus per intervalla: quòd materia
nova, non perpetuò, sed certis intervallis in corpore satis co-
piose gignatur, & aptitudinem talem acquirat, ut in partes
ano vicinas propelli satis copiose possit; ea autem materia,
quæ in podicem jam ante fuit propulsa, paulatim dissipetur:
atque ita inducias hic affectus facit. Dolor autem podicis ab
excrementis alvi duris intenditur, quod dura illa excremen-
ta dum excernuntur, tumentem podicem quam maxime disten-
dant & premant. Ab excretionem sanguinis ex podice levatur
dolor, quod ea imminuat doloris & tumoris causam conti-
nentem.

VI.

Metus est, ne hic dolor ingentem faciat tumorem, qui in ani
fistulam degenerare, & sanguinis totius corporis corruptelam
ac hydropem inducere possit.

VII.

Curatio itaque est tempestivè aggredienda: quæ in pravo-
rum humorum educatione & correctione, atque in tumoris &
doloris ablatione consistet.

VIII.

Primò itaque, præmisso clystere emolliente, educatur san-
guis ex brachio dextro ad vnc. viij.

Deinde utatur hoc apozemate:

℞. fol. lactuca, buglosse, malve an. M. j.
liquiritia rasa, passular. mundat. an. vnc. s.
flor. borrag., bugloss. violar. an. p. ij.

Coquantur in aq. comm. ad lib. j. In colaturâ

dissolve cassia recent. extracte syr. violacei an. vnc. j.

Misce, F. Apozema, de quo sumat vnc. ij. bis in die.

Dum

Dum his utitur, adhibeatur podici hoc linimentum :

Rx. cineris combusti suberis vnc. j.
vitelli ovi N^o. j. olei rosacei q. s. F. Linimentum

Summopere etiam hic commendatur hoc linimentum :

Rx. herb. linaria cum floribus M. ij.
decoquantur ad mollitiem, jisque, contusis & cum adipe porcino q. s. coctis, addatur vitellum ovi, Ac fiat liniment: quod cum gossypio podici dolenti adhibeatur.

IX.

Ad doloris levamē hirudines etiā podici adhiberi possunt, iisque sanguis ad vnc. iij. vel iv. educi.

Ad curationem & præservationem summopere hic conducit aquæ, in qua, dum fervet, millefolium est infusum si-ve maceratum, usus, per mensem continuatus :

Item sacculus, ex radicibus chelidoniæ minoris, cum gossypio in linteo confutis, confectus, & circa os sacrum perpetuò gestatus.

X.

Dieta hic sit tenuis ad humidum declinans, & alvum laxans. Cum cibis itaque sumantur borrago blitum, spinachia, malva, passulæ. Aromata & acria vitentur. Potus sit tenuis cerevisia & vinum oligophorum. Alvus si durior fuerit, ea clystere ex jure pingui vel ex decocto emolliente emolliatur.

MEDICATIO MULIERIS

ARTHRITIDE

LABORANTIS.

I.

Mulier 25. annorum, bene habita, admodum crassa, & frequenter temulenta, cruciatu magno affligi cœ-

Kk 3

pit

pit primò circa articulum coxendicis, mox in poplite, tandem in manibus pedibusque, & in regione dorsi ac cervicis. Tumor cum rubore in multis locis se manifestat, adeoque illa torquet, ut ex contactu, decubitu, & sessione, dolores intolerabiles patiatur.

II.

Afficiuntur in hac aegrâ coxendix, poplites, manus, pedes dorsum, & cervix: ut ex dolore, tumore, & rubore, illas partes infestante, est manifestum.

III.

Morbus, qui eam affligit, est intemperies serosa, falsa, acris, & tartarea: quæ dolores ingentes item tumorem & ruborem in partibus affectis, jam commemoratis, excitans, *arthritis* sive *dolor articulacris* nuncupatur.

IV.

Causa procatartica hujus morbi est temulentia, cui aegra nostra frequenter indulgere solet. Atque hinc natae cruditates, & ex his acres, falsi, & tertarei in corpore geniti sunt humores; qui cum sanguine per totum corpus diffusi, *antecedentem* huic morbo præbuerunt causam. Pars verò eorum in vasis effervescentes, & in membranas & nervosas articulorum partes sese effundens, easque acrimoniâ suâ pungens & rodens, intolerabilium istorum dolorum tumorum & ruborum, a quovis contactu exacerbantium, *continens* est causa.

V.

Quia hic morbus est recens, & aegra est juvenis, spes est morbum brevi sublatum iri. Metus tamen est, ne sæpius recurrat; & nisi recte curetur, in asthma, vel hydropem, vel spasmus, aut paralyfin degeneret.

VI.

VI

Curatio itaque diligenter erit instituenda: quæ in humorum pravorum educatione, & intemperiei per contraria correctione, dolorumque lenitione consistet.

VII.

Primo itaque vena secetur & educatur sanguis ad vnc. viij. & postmodum purgetur talibus pilulis:

℞. pil. de hermodactilis, vel fœtidar. scrup. j.
scammonij scrup. s.
cum syr. ros. sol. q. s. F. pilule N^o V.

Sequenti die inungantur loca dolentia, spiritu vini prius madefacta, tali linimento:

℞. ol. chamomillor., lilior., amigdal. dulc. an. vnc. j.
unguent. dialthææ vnc. s. Misce pro linimento.

Si ab usu hujus linimenti dolor ingravescat, tale adhibeatur:

℞. aq. spermatis ranarum, rapsi barbati an. lib. s.
uis infunde tutia, lithargyrij an. vnc. s.
vitrioli calcinati, aluminis an. drag. ij. Misce:

hoc liquore foveantur partes dolentes cum linteis tepide.

Et vesperi sumat hoc somniferum & anodynon;

℞. syr. papaveris albi vnc. s.
julep. rosati drag. j. Misce.

VIII.

Perseverante dolore utatur sequenti apozemate sudorifero, alterante, & purgante:

℞. scobis ligni guaiaci vnc. ij.
ligni sassafras vnc. j.
rad. enula vnc. s.
herb. chamæpites M. j.
flor. anihos, salvia ana. p. ij.

sol.

fol. senna vnc. j. s. agarici vnc. s.
sem. fenicul. coriandri an. dragm. ij.
carthami conquass. vnc. i.

Decoquantur post macerationem in aq. com. q. s. ad lib. j.
Colatura adde sacchari vnc. ij. Misce F. Apozema, de quo
sumat vnc. v. calide pro dosi summo mane, corpus plus solito
tegendo, ut proluciantur sudores.

VIII.

Si dolor valde sæviret, tale narcoticum tuto & efficacissime
adhiberi posset:

℞. spirit. vini per croci infusionem flavescens vnc. iv. camphora
scrup. j. Bulliant parum; deinde in ijs dissolveo pii drag. j.
Hoc liquore partes dolentes illinantur.

IX.

Ubi doloribus levata erit ægra, ne rursus in hunc morbum
labatur, sub tempus autumnii & veris corpus erit purgandum;
& optimâ diætâ ipsi erit semper utendum.

X.

Versetur itaque in aëre temperato. utatur alimentis, quæ
modice nutriant, iisque sobrie utatur. Potus sit hydromel.
Vitet vinum præsertim, generosum. Exercitia sint mediocria;
ubi malum quieverit, tempore doloris illa vitabit. Somnus
sit moderatus. Alvum solutam habeat natura vel arte: Ve-
nus sit parca. Fugiat animi pathemata.

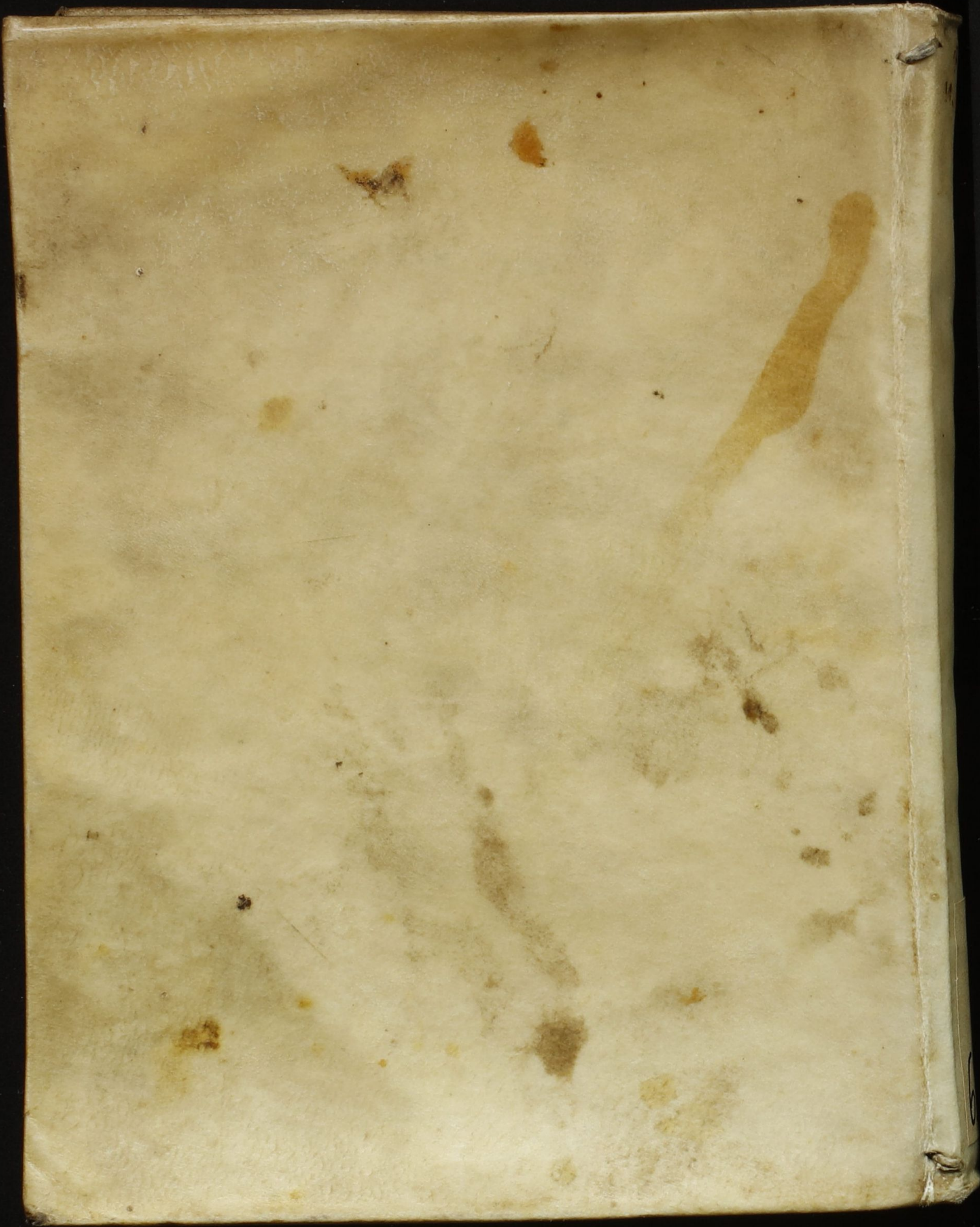
00 A 6396

ULB Halle 3
002 928 167

St

OLLARIA.

recte dividitur in theoreticam &

Medicina finis perpetuus.

Medicina non recte vulgo traditur.

ruis fetus potest esse sanus.

doque superdormire conceditur.

omo aliquandiu superquiescere potest.

MEDICATIO DUORUM AGRORUM,
Quorum unus
Dolore Hæmorrhoidali;

Altera

Articulari Laborat:

Q V A M

Divino adjuvante Numine

SUB PRÆSIDIO

CLARISSIMI VIRI

D. HENRICI REGII,

Reip. Ultrajectinæ Poliatri, & Medicinæ
ac Botanices Professoris Ordinarii, ac p. t.

Rectoris Magnifici,

Publicè ventilandam proponit

ISAACVS CHOMBART, Francofurtensis

Ad diem 5. Maij horâ nonâ matutinâ.

ULTRAJECTI,

Apud JOHANNEM à NOORTDYCK,
Academiæ Typographum. Anno 1649.